

Tartu universitet
Humanistiska och konstnärliga fakulteten
Institutionen för främmande språk och kulturer
Avdelningen för skandinavistik
Svenska språket och litteraturen

Vi förvrängde dialekten, snodde massa ord från släkten.

Om svenska rappares användning av rinkebysvenska

BA-uppsats

av Mari-Liis Korkus

Handledare: Nicholas Hedegaard Mikkelsen, MA

Tartu

2018

INNEHÅLL

1. INLEDNING	4
1.1. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	5
2. BAKGRUND	6
2.1. FLERSPRÅKIGHET I DANMARK OCH NORGE.....	6
2.2. FÖRORTSSPRÅK I SVERIGES STORSTÄDER.....	6
2.3. ATTITYDER TILL RINKEBYSVENSKA	8
3. TEORI	9
3.1. BEGREPPSFÖRKLARINGAR	9
3.2. BAKGRUNDEN OM FÖRORTSSVENSKA	11
3.3. FÖRORTSSVENSKA DRAG	12
4. METOD OCH URVAL	16
4.1. URVAL AV SÅNGTEXTER.....	16
4.2. METOD	17
5. ANALYS	19
5.1. ERIK LUNDIN “VÄLKOMMEN HEM” & “SUEDI”	19
5.1.1. ORDFÖRRÅD.....	19
5.1.2. UTTAL.....	21
5.2. NÄÄÄK ”VAR É GUZZARNA?” & ”VI ÄR KVAR HÄR”	21
5.2.1. ORDFÖRRÅD.....	22
5.2.2. UTTAL.....	23
5.3. ADEL ”SPRING” & ”SKINA”.....	23
5.3.1. ORDFÖRRÅD.....	24

5.3.2. <i>UTTAL</i>	25
5.4. JIREEL ”HÄR & NU” & ”CATALEYA”.....	26
5.4.1. <i>ORDFÖRRÅD</i>	26
5.4.2. <i>UTTAL</i>	28
5.5. CHERRIE ”163 FÖR EVIGT” & ”TABANJA”.....	28
5.5.1. <i>ORDFÖRRÅD</i>	29
5.5.2. <i>UTTAL</i>	30
5.6. LINDA PIRA ”KNÄPPER MINA FINGRAR” & ”EY GÄRI”.....	30
5.6.1. <i>ORDFÖRRÅD</i>	31
5.6.2. <i>UTTAL</i>	32
5.7. SILVANA IMAM ”TÄND ALLA LJUS” & ”FÖR EVIGT”.....	32
5.7.1. <i>ORDFÖRRÅD</i>	32
5.7.2. <i>UTTAL</i>	33
5.8. LILLA NAMO ”HÖJ VOLYMEN” & ”HAFFA GUZZ”.....	33
5.8.1. <i>ORDFÖRRÅD</i>	34
5.8.2. <i>UTTAL</i>	35
6. DISKUSSION	36
6.1. FÖRHÅLLANDE TILL TIDIGARE FORSKNING.....	38
7. SAMMANFATTNING.....	39
RESÜMEE	41
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	43
BILAGA	46

1. INLEDNING

Mellan 1965 och 1975 genomgick Sverige ett bostadsbyggprojekt som kallas för Miljonprogrammet. Syftet med Miljonprogrammet var att lösa frågan om bostadsbrist genom att bygga en miljon nya bostäder inom 10 år. Ett stort antal byggnader byggdes i flera förortsområden i olika svenska städer, men många flyttade så småningom på andra håll på grund av oattraktivitet av områdena. De som inte hade råd att flytta, stannade kvar i sådana förorter. Oftast hade dessa människor en invandrarbakgrund och inom loppet av decennier behöll dessa förorter sin multietniska befolkning.

Som ett resultat började olika delar av en stad definieras av klassen. Dessa klasskillnader kunde också ses på hur människor från olika områden uttryckte sig. På Stockholms exempel kan människor ofta särskilja om talaren kommer från Lidingö (som ses som ett enspråkigt övreklassområde) eller från Rinkeby (som ses som ett flerspråkigt underklassområde). Skillnader i självuttryck förekommer främst i ordförråd, uttal och grammatisk struktur av både det muntliga och det skriftliga språket.

Denna uppsats fokuserar på att undersöka förortssvenska (eller att vara mer exakt – rinkebysvenska). Mestadels visad som en variant av stockholmska är förortssvenska ett språkforskningsobjekt, som i dagsläget fortsätter att växa och expandera och därmed ge en hel del av material för forskning. De invandrantäta förorterna i Stockholm har en unik kultur, särskilt bland ungdomarna. En viktig del av denna kultur är rapmusik och därför kommer den att ingå i denna uppsats.

Forskningsramen har minskat ner till hur språket framträder i texterna av nuvarande svenska rapartister som har blivit utvalda för analysen baserad på flera kriterier (se mer i *Metod och Urval*). Uppsatsen valde att undersöka specifikt rapartister på grund av deras vanliga användning av slangord.

Uppsatsen består av sju huvudkapitel. För det första ämnesval såväl som syfte förklaras. Inom det andra kapitlet ges bakgrundsinformation genom att presentera tidigare forskning som har gjorts om förortssvenska. Det tredje kapitlet fokuserar på att definiera olika termer och ge en översikt av drag hos förortssvenska. I det fjärde kapitlet presenteras metod som används för denna forskning. Det femte kapitlet fokuserar på att analysera och jämföra de valda sångtexterna på grund av deras ordförråd och uttal. De nästa två kapitlen diskuterar analysresultaten och svarar på forskningsfrågorna. Slutligen presenteras en sammanfattning.

1.1. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att analysera användningen av förortssvenska. I ett djupare sammanhang analyserar uppsatsen hur multietnolekten används i ett urval av svenska rappsånger. Frågeställningen blir således:

- Vilka förortssvenska drag finns det i sångtexter; finns det någon likhet inom ordförråd och uttal mellan valda låter?
- Är kvinnliga rappare av urvalet mer eller mindre dialektala än manliga?
- Finns det några nya förortssvenska drag som tidigare forskningar inte har hittat?

2. BAKGRUND

Detta avsnitt kommer att redogöra, vilka tidigare forskningar har gjorts för att undersöka flerspråkighet i Norden och uppsatsens huvudsakliga forskningsobjekt.

2.1. Flerspråkighet i Danmark och Norge

Migrationsrelaterad flerspråkighet är vanlig i hela Norden och olika studier har gjorts för att undersöka den. I Danmark har denna forskning genomförts i över 20 år genom det så kallade “Køge projekt”. Forskningen syftade till att undersöka kodväxlingen av tvåspråkiga studenter på pedagogiska, språkliga och sociolingvistiska nivåer. Ungdomar utvaldes från den danska staden Køge som gav forskarna inspelningar och intervjuer under över 16 år och gick in i projektet när de började skolan i 1989 och fram till deras studier avslutades i 1998. En ytterligare datainsamling ägde rum i 2006. Fokusgruppen bestod av tvåspråkiga barn med en blandad dansk och turkisk bakgrund. (Quist, 2010: 6-7) Parallellt har även språkforskare i Norge undersökt flerspråkighet i sitt land. Nämligen UPUS-projektet (*Utviklingsprosesser i urbane språkmiljø*) skapades, vilket fortfarande går och baserar sig på fyra norska städer – Bodø, Trondheim, Oslo och Trømso. Projektet syftar till att undersöka kodväxlingen i en flerspråkig miljö, användningen av slang och möjliga nya variationer av det norska språket. (Svendsen, 2010: 14-15)

2.2. Förortsspråk i Sveriges storstäder

För att undersöka uttal av ungdomar som bor i flerspråkiga regioner av olika svenska städer, genomfördes en forskning av Petra Bodén. Syftet var att jämföra och beskriva det

svenska språket som används i en flerspråkig miljö på grundval av ett antal samlade talprover. Ett fokus låg på att jämföra utländskt ljudande uttal mellan fler- och enspråkiga ungdomar. Talproven samlades in från de tre största städerna i Sverige – Malmö, Stockholm och Göteborg. (Bodén, 2010: 65)

Ett lyssningstest utfördes, där forskningens deltagarna blev ombedd att lyssna på inspelade proven från deras hemstad. Deltagare var elever på gymnasiet från Stockholm, Malmö och Göteborg. Därefter intervjuades deltagarna för att få reda på om talaren i inspelningen enligt deras mening använde SMG (*Swedish on Multilingual Grounds*; en term som används av Bodén för den svenska multietnolekten). SMG inom de respektive städerna är känd som s.k. rosegårdssvenska (i Malmö), rinkebysvenska (i Stockholm) och gårdstenska (i Göteborg). (sst.: 66-68)

Resultaten från Bodéns forskning visade att varje talad SMG i alla tre städer kombinerade båda drag av den regionala dialekten och drag av ett icke-svenskt språk. Dessutom fann forskningen att alla tre SMG var liknande på grund av ett antal främmande drag som dessa multietnolekter hade. Diskussionen kring dessa resultat drog slutsatsen att likheten orsakades av antingen samma språk eller språkfamilj som påverkade alla tre SMG eller att alla dessa SMG var lika på grund av deras icke-svenska ljud. Terminologiskt föreslog Bodén att dessa SMG inte är varianter av en svensk multietnolekt, men snarare nya varianter av det svenska språket som talas i Malmö, Stockholm och Göteborg. (sst.: 77-78)

2.3. Attityder till rinkebysvenska

En ganska bred studie utfördes av Ellen Bijvoet och Kari Fraurud inom SALAM-projektet (*Sociolinguistic awareness and language attitudes in multilingual contexts*). Studien, på grundval av unga förstaspråksanvändare och avancerade andraspråksanvändare, syftade till att presentera hur olika varianter av stockholmska uppfattas och vilka är karakteristiska drag i dessa varianter.

Deltagarna i forskningen var tvungna att lyssna och reagera på olika inspelningar, samt gissa vilken del av Stockholm talaren kommer ifrån. Talproven samlades in från talarna som bor i Stockholm men skiljer sig från varandra på grund av deras etniska, sociala och språkliga bakgrund. Två av talproven kom från en person – en så kallad *matched guise* talare från Rinkeby, som i en inspelning pratade på ett mer vardagligt sätt (som om man pratade med en vän) och i den andra efterliknade en “typisk (enspråkig) svensk”. (Bijvoet & Fraurud, 2010: 170-172)

Resultaten av forskningen visade att det finns en distinkt skillnad mellan hur människor talar i olika delar av Stockholm. I mer multietniska regioner, där det finns en hög andel invandrare, märktes talarna som användare av “rinkebysvenska”, som många lyssnare gav negativa åsikter om språkets korrekthet. Å andra sidan karaktäriserades den andra halvan av talproven som exempel på “överklass svenska”, som i motsats spektrum fick positiva kommentarer från lyssnarna beträffande korrekthet. Studien själv kan betraktas som en bra grund för att undersöka “klasskillnaden inom språk” i ramarna av Stockholm. (sst.: 180-183)

3. TEORI

Det teoretiska kapitlet ser på ett antal begrepp som hjälper till att klargöra huvudforskningsobjektens definition. Sådana begrepp innefattar migrationsrelaterad språklig variation, andraspråkssvenska, ungdomsspråk och slangspråk. Dessutom finns det en delkapitel som fokuserar mer på förortsslang som talas i Stockholm, Göteborg och Malmö, tillsammans med beskrivningar av förortssvenska fonetiska, syntaktiska och lexikala drag.

3.1. Begreppsförklaringar

Denna uppsats fokuserar på att undersöka användningen av *förortssvenska*. Men vad betyder detta begrepp och vilka karakteristiska språkliga drag hjälper oss att känna igen denna sociolekt kommer att diskuteras i detta avsnitt. I april 2006 under flera veckor publicerade *Dagens Nyheter* en debatt hos rubriken “Blattesvenska”, som initierades av Ebba Witt-Brattsröm. En av de många frågorna som diskuterades gällde begreppet “blattesvenska” och vad det egentligen står för. Svaren visade att det inte fanns någon särskild definition, och i samma år publicerade tidskriften *Språkvard* en artikel, sammanfattad av Ellen Bijvoet och Kari Fraurud, för att ge definitioner till olika varianter av det svenska språket. (Bijvoet & Fraurud, 2006: 4)

Vanligtvis kan människor skilja mellan två varianter av det svenska språket - en som kallas “svenska svenska” och den andra som “svenska med något utländskt”. Svenska förorter betraktas däremot som flerspråkiga regioner, där språklig rikedom gör det möjligt

för det svenska språket att talas på många olika sätt. Enligt Bijvoet och Fraurud (2006) är det möjligt att skilja mellan möjligen tre olika varianter ur ”svenska med något utländskt” och dessa varianter märker de med begrepp *multietniskt ungdomsspråk*, *andraspråkssvenska* och *en ny typ av sociolekt*.

Man som har ett annat modersmål än svenska talar det som kallas för *andraspråkssvenska*. Deras förstaspråk kan särskiljas oftast genom deras brytning och flera andra drag, till exempel att använda rak ordföljd efter inledande adverbial (sen han gick) eller att röra ihop en- och ett- genus (ingen brev). Dessa språkliga drag förekommer emellanåt hos person vars första språk är svenska, men det här är en användning av andraspråkssvenska. Detta fenomen är mer relaterat till personligt etablering av ens identitet och grupptillhörighet.

En annan variant – *ett multietniskt ungdomsspråk* – används främst av både en- och flerspråkiga ungdomar vars etniska bakgrund kan variera och som bor i flerspråkiga storstadsområden. Begreppet används som en samlingsterm för sociolekter som rinkebysvenska, gårdstenska, fittjaspråk och rosengårdssvenska, som talas i olika delar av Sverige. (sst.: 5) Enligt Kotsinas används termen “ungdom” i moderna sammanhang för att markera personer mellan 13 och 24 år (Kotsinas, 1994: 16).

Multietniskt ungdomsspråk kännetecknas av dess omfattande användning av lånord från både engelska och andra invandarspråk samt nya varianter av vanliga svenska ord. Även om användningen av brytning är associerad med andraspråkssvenska, finns det fortfarande en unik prosodi hos ungdomsspråket. När det gäller funktion talas ungdomsspråket av

olika personer i olika regioner och i olika situationer, men oftast fungerar det som ett gruppsspråk, t.ex. som slang. (Bijvoet & Fraurud, 2006: 5-6)

Förutom andraspråkssvenska och ungdomsspråk kan man också skilja *en ny typ av multietnisk socio-dialekt*, när man diskuterar om svenska som har påverkats av andra språk. Eftersom vissa språkliga drag är närvarande i sättet att tala hos befolkningen av flerspråkiga bostadsområden, då dessa drag betraktas mer som markörer för en social och lokal tillhörighet snarare än att ha en anslutning till att vara en andraspråkstalare eller en ungdom. Detta begrepp används särskilt för att beskriva språkbruket av människor som kommer från flerspråkiga förorter. Men denna “nya multietniska sociolekt” formuleras snarare på spekulativa grunder. (sst.: 6)

3.2. Bakgrunden om förortssvenska

Den första omnämmandet ungdomar talade med en “annorlunda” svenska i invandrartäta områden kom från 1980-talet. En skillnad uppmärksammades både i uttalet och i ordförrådet, eftersom de ofta skulle innefatta främmande ord som *ti kanis* ‘hur mår du’ (från grekiska), *gitta* ‘gå’ (från turkiska), *shisko* ‘tjock’ (från turkiska) osv. Denna talade svenska var på ett sätt betraktat som ett “nytt språk” och kallades som *rinkebysvenska* i Stockholm, *rosengårdsska* i Malmö och *gårdstenska* i Göteborg. Flera delar av dessa städer hade en mångfaldig befolkning och ungdomar växte upp i en flerspråkig miljö vilket resulterade i att de använde ett mer blandat språk. Oftast kom folk från regioner som Turkiet, Grekland och Latinamerika, var och en med olika syften. Den yngre generationen

började använda en typ av *förortsslang*, som betraktades som ett “gemensamt” eller “kamratspråk”. (Doggelito & Kotsinas, 2004: 8-9)

Skälen till att använda förortsslang är mer eller mindre kopplade till den personliga önskan att uttrycka sina tankar på ett mer lekfullt och kreativt sätt. Slanganvändning är inte vanlig i bara invandrarrika områden, utan även i enspråkiga regioner av Sverige. Slang används huvudsakligen som en identitetsmarkör – genom att dela ett liknande språk och intressen bildas talarna i grupper. Människor kan tala ett annat språk hemma, men i grupp använder de samma språk. (sst.: 22)

Förortssvenska har granskats grundligt av språkforskaren Ulla-Britt Kotsinas, som har publicerat flera böcker om invandrarpråk, förortsslang, ungdomsspråk och Stockholmsspråk. Nämligen är hennes publikationer bland annat “Ungdomsspråk”, “Invandrarvenska” och “Förortsslang” (samskriven tillsammans med den svenska rapparen Dogge Doggelito).

3.3. Förortssvenska drag

Förortssvenska har ett mycket varierat ordförråd. Det finns flera sätt att säga ‘tjej’, ‘kompis’ och ‘kille’. Till exempel kan slangorden för ‘tjej’ vara *guss*, *gizz*, *puma* (från äldre svenska), *gyal*, *benät*, *hanuma* och *marisca*. För att säga ‘pojke’ kan man använda ord som *shino*, *shono*, *adam*, *pari* och *ragazzo*. Flera ord kan referera till stöld eller polis, till exempel *aina*, *caravinjero*, *paco*, *farbror Blå* eller till pengar, till exempel *para*, *stash* och *raha*. En intressant kategori av ord används för att markera relationer med olika

familjemedlemmar, nämligen *amadja*, *amo*, *emmi* 'farbror, morbror' eller *coma* 'gudmor'.
(Doggelito & Kotsinas, 2004: 13-15)

Det finns också ett antal skällsord och värderande ord, till exempel *kvalt i fyra* används för en person som går som Charlie Chaplin, *cowboy utan häst* används för en person, som är en lögnare och *cheri* används för en person som anses oattraktivt. För att säga att någon är dum, finns det ord som *chaban*, *hasta*, *salatuk*, *tuffiluffi* och *deli-mesut*. För att säga att någon är feg, kan man använda slangord som *yoghurt* eller *marikon*.

Om någon betraktas som en dålig kyssare, kan de kallas som *babajaga* eller *jekadi*. Användningen av svordomar är också mycket vanligt, med ord som är stötande i en olika grad. Typiska svordomar som *jävla*, *helvete* och *fläkt* används ofta. Mer offensiva ord kan vara till exempel *fibra* 'fitta', *putana* 'hora', *jebem ti mater* 'jag knullar din mamma' eller *optichko* '(stick) åt fittan'. (sst.: 15-17).

Slang kan ses som ett kreativt språk, vilket är anledningen till att det förortssvenska ordförrådet innehåller ordspel. Till exempel kan en 'mörkhyad person' sägas med flera varianter av ett ord: *zenci*, *singi*, *zendhji* och *jinji*. Ordformer kan också förändras, till exempel *muslim* blir *musslor*, *godis* blir *frodis* och *cigg* blir *djigg*. (sst.: 19)

Skådespelaren Robert de Niro har varit inspirationen för ordet *deniro*, vilket betyder 'tuffing, hard kille'. Ordet *bonsai*, som ursprungligen menar en typ av dvärgträd, används för en kort person. Mat kan också användas för att ansluta till personens nationalitet – *sushi* för en asiatisk, *kebab* för en arabisk eller *potatis* för en svensk. (sst.: 17-18)

När det gäller uttal är det flera ljud som kan vara utmanande eller svårt att uttala för någon vars modersmål inte är svenska. I vissa fall finns det ingen skillnad mellan r- och l-ljudet, t.ex. *garva* uttalas som *galva* eller b- och v-ljudet, t.ex. *Alby* uttalas som *Alvi*.

Vokalerna [ö] och [u] kan också vara problematiska, oftast när [ö] uttalas som [o] (*hörrudu* sägs som *horro do*). Andra misstag i uttal inkluderar kombinationen av s + annan konsonant (*Slussen* blir *Eslussten*) eller omkastningen av konsonanter (*film* blir *flim*). (Doggelito & Kotsinas: 19-20)

På den syntaktiska nivån finns det ett antal drag som är typiska för förortssvenska. Dessa är följande:

- felaktig användning av prepositioner, t.ex. *de e inte like soma på Sverige* (i), *sen går pappa i Turkiet* (till), *han e dum på Bill* (mot)
- utelämnning av formord, särskilt subjekts- och objektspronomen, men också hjälpverb, t.ex. *i går kollade film* (jag), *jo vi slog* (den), *vem ritit den här* (har ritat)
- felaktig genus och species, t.ex. *de e en flygplan*, *de e min solen*, *mamma kan köpa leksaker myck leksakerna å paketena*
- fel med ordföljd, särskilt med placeringen av negation, adverbial och objekt, t.ex. *de vet du varför jag får inte*, *min mamma köpte åt mig lampa*, *en gång mycke ritade du*
- överanvändningen av verb *gå* och *göra*, t.ex. *vi gick vårt hus* (åkte hem), *kan du göra saga* (berätta)

(Kotsinas, 2005: 235-236)

Följande suffix (som används i verb, adjektiv och substantiv) är också typiska för förortssvenska:

- **-ish**, till exempel *klunkish* 'dricka alkohol', *plankish* 'åka gratis', *fagish* 'bög'
- **-is**, till exempel *mixidis fixidis* 'rulla en marijuanacigarett'
- **-ino**, till exempel *gambino* 'gambian'
- **-o**, till exempel *bil* 'bil', *bajo* 'öl'

(Doggelito & Kotsinas, 2004: 20-21)

4. METOD OCH URVAL

I det här kapitlet presenteras vilken metod som använts för analysen. Dessutom presenteras urvalsprocessen för raplåtar samt vilka sånger tillhör i urvalet.

4.1. Urval av sångtexter

Analysen baseras på ett urval av raplåtar, som har valts utifrån ett antal kriterier. Ett viktigt kriterium är rapparens bakgrund – rapparen måste ha vuxit upp i en Stockholms förort där inom befolkningen finns det en ganska hög andel invandrare och rappares ursprung behöver inte nödvändigtvis vara svenska. För att jämföra språkanvändningen av båda könen valdes en lika stor mängd av kvinnliga och manliga rappare. Artister hittades med hjälp av audiovisuella plattformar som *Youtube* och *Spotify*, såväl som *Genius.com* (den senare är också källan till texter som används i denna uppsats).

Sånger valdes enligt popularitet, texter och utgivningsdatum. Populariteten bestämdes på grund av antalet av visningar/lyssnare på plattformarna. Sånger var tvungna att släppas 2012 eller senare. Det lyriska innehållet ansågs viktigt eftersom forskningen fokuserar på språkanvändning och därför föredrogs en mer varierad vokabulär. I en situation, där två låtar var lika i popularitet, valdes låten med mer språklig mångfald (med andra ord vilka sånger använde mindre det standardsvenska ordförrådet). Sångtexter samlades mellan 19-22 februari 2018, vilket resulterade i ett urval av 16 låtar från 8 olika rappare.

Raplåtar som används för undersökningen är följande:

Rappare	Stadsdel	Sång	Utgiven
Erik Lundin	Rinkeby/Husby/Bromsten	”Suedi”	2015
		”Välkommen Hem”	2016
Adel	Husby	”Spring”	2017
		”Skina”	2017
Näääk	Rinkeby	”Vi Är Kvar Här”	2012
		”Var É Guzzarna?”	2012
Jireel	Rågsved	”Här & Nu”	2015
		”Cataleya”	2016
Cherrie	Rinkeby	”163 För Evtigt”	2017
		”Tabanja”	2015
Linda Pira	Hässelby	”Knäpper Mina Fingrar”	2013
		”Ey Gäri”	2016
Lilla Namu	Skärholmen	”Haffa Guzz”	2012
		”Höj Volumen”	2012
Silvana Imam	Jakobsberg	”Tänd Alla Ljus”	2015
		”För Evtigt”	2015

Tabell 1. Urvalet av raplåtar

4.2. Metod

Både kvantitativa och kvalitativa metoder användes för att svara på forskningsfrågorna. Analys sker på tre nivåer genom att undersöka och jämföra ordförråd, syntax och uttal av varje låt. Syntax och uttalande analys utförs på grundval av teoretisk del av denna uppsats genom att undersöka vilka förortssvenska drag (och i vilken utsträckning) finns i de valda låtarna.

Ordförrådet som används i sånger undersöks med hjälp av ordböcker, genom att analysera proportionerna av svenska och icke-standardsvenska ord, samt betydelsen (och möjligen

ursprung) av varje icke-svenskt ord och användningen av svordomar. På fonologiska nivå kommer användningen av en brytning eller ett icke-svenskt ljud att letas efter, såväl som om rapparna använder akut accent i stället för grav accent.

Slutligen kommer alla låtar att jämföras på var och en av dessa två nivåer, tillsammans med att jämföra både manliga och kvinnliga rappare. Syftet är att se om rapparna faktiskt ”använder” förortssvenska och om det finns några nya drag som inte har tidigare rapporterats, trots att varje rappare har sin egen unik stil och en liten mängd låtar används för denna forskning.

Det måste påpekas att ordkategorier (specifikt om ordet är förortssvenskt eller ej) bestämdes med hjälp av flera ordböcker – Svenska Akademiens SAOL och SO samt med “Förortsslang” av Dogge Doggelito och Ulla-Britt Kotsinas. Den senare baserar sig på material som samlats in från mitten av 1980-talet fram till idag från både tidigare forskning gjort av Kotsinas och Doggelitos kunskap och hans personliga ordförråd i hans raplåtar. (Doggelito & Kotsinas, 2004: 28) Därför måste det betonas att några av de givna exemplen inte är “nya” och är kanske exempel på äldre Stockholmsslang.

5. ANALYS

I det här kapitlet analyseras ordförråd och uttal av 16 förvalda låtar av rappare som kommer från Stockholms förorter, samt jämföra dem på dessa respektive språkliga nivåer. Dessutom ingår en könsrelaterad jämförelse. Ord som presenteras i exemplen är översatt främst med hjälp av Svenska Akademiens ordböcker *SAOL* och *SO* och Doggelito & Kotsinas bok "Förortsslang".

5.1. Erik Lundin "Välkommen Hem" & "Suedi"

En framträdande svensk rappare som har vuxit upp i Stockholms förorter, Erik Lundin släppte två låtar – "Suedi" (2015) och "Välkommen hem" (2016) – som talar om livet i förorter och ifrågasätter betydelsen av "svenskheter". (Kingsizemag.se, 25.11.2016) Erik Lundin är känd för sin omfattande användning av förortsslang i sina låtar, som han säger i en intervju med Aftonbladet: "Vi rappare har försökt översätta våra slangord och nu har de blivit mainstream. Men det är inte så vi pratar. Jag skriver precis som ungdomarna i fyran snackar i tunnelbanan /---/." (Aftonbladet.se, 31.10.2015)

5.1.1. ORDFÖRRÅD

Ordförrådet av både "Suedi" och "Välkommen hem" är mycket rikt med förortssvenska lexikala drag. Följande slangord kan hittas: *gäri* 'flicka', *damma* 'äta', *zinji* 'neger', *reppa* 'representera', *haffa* 'skaffa, gripa', *shuno* 'kille', *mangas* 'tuff, stor', *braj* 'cannabis' och *boyzen* 'kille'. *Blåa* (blå linjen i Stockholms tunnelbana där t.ex. Rinkeby ligger) och

blåljus 'polis' exemplifierar den kreativa slangen. Ett antal engelska lånord finns också i texterna: *hype*, *area*, *switcha*, *ketchup*, *kicka* och *catchad*.

Ord som *musse* 'muslim', *fan*, *haiwan* 'odjur', *fuck* och *aina* 'polis' exempel på offensiva ord eller svordomar. Dessutom innehåller låtar en stor mängd av ord av icke-engelska ursprung, exempelvis *khanzir* 'gris' (från arabiska), *benachin* 'gryta' (från wolof), *suedi* 'svensk' (från arabiska), *woria* 'pojke' (från somaliska), *dunya* 'värld' (från arabiska), *nada* 'ingenting' (från spanska), *çok* 'mycket' (från turkiska), *mamacita* 'vacker kvinna' (från spanska), *wallahi* 'av gud' (från arabiska) och *billahi* 'i guds namn' (från turkiska).

Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos dessa exempel:

Mat från Thailand, försöker ducka

haiwan

Haffa mamacitas, damma pipas

Sparkar slipas, fingret till Securitas

Fuck blåljus, fuck blågult

“Suedi”

Damma jag fan hela charken från

Mamma Scan

Kalla mig assimilerad

Tillbaka till Stockholm, vi **damma** injera

Benachin, och **supakanja** med mera

“Välkommen Hem”

Följande tabell visar hur ofta lexikala drag representerades i låtarna:

Sång	“Välkommen Hem”	“Suedi”
Antal ord	519	552
Slangord	24	38
Engelska lånord	6	7
Icke-engelska lånord	21	46
Svordomar	4	3

Tabell 2. Ordförrådet av Erik Lundin

5.1.2. UTTAL

En brytning kan höras bara lite eftersom låtarna får ett ”främmande ljud” från en stor mängd icke-svenska ord. Följande exempel visar en ovanligt accentanvändning där akut accent används i stället för grav accent:

*gör allt för att **stå ut***

[jö:r al:t fö:r at: `stå:u:t] (standardsvenska)

[jö:r al:t fö:r at: ´stå:u:t] (Erik Lundin) [!]

En allmän regel är att uttala partikelverb i infinitivform med en grav accent, det senare exemplet visar ett annat fall.

*jag var smal som en **tändsticka***

[ja: va:r sma:l såm: en: `tɛn:dstik:a] (standardsvenska)

[ja: va:r sma:l såm: en: ´tɛn:dstik:a] (Erik Lundin) [!]

Dessutom en grav accent används, när ordet är en sammansättning.

Det är dock viktigt att påpeka att blandning av accenterna inte förekommer i hela låtarna och är ganska mild i Eriks låtar. De flesta ord uttrycks med den standardsvenska prosodin.

5.2. Näääk ”Var É Guzzarna?” & ”Vi Är Kvar Här”

Rappare Näääk växte upp i Rinkeby, Stockholm och kommer från en finsk-gambisk familj. Hans artistnamn är ordlek på det finska ordet *nekeri* ’neger’, som också var hans smeknamn. (Yle, 30.04.2013) Näääk samarbetar ofta med olika artister, bland annat i låtarna ”Var É Guzzarna?” (med Nimo) och ”Vi Är Kvar Här” (med Chapee och Abidaz)

– båda släpptes i 2012 på albumet ”Mannen Utan Mask”. Trots detta används endast Näääks delar av låtarna, inklusive kören, för analysen.

5.2.1. ORDFÖRRÅD

Ordförrådet för båda Näääks låtar är ganska distinkt. Det finns flera ord av engelskt ursprung, till exempel *asset* (som är ”försvenskad”), *baby*, *hoes* (som är ett engelskt slangord), *cash*, *daddy*, *attack* och *hash*. Båda låtarna innehåller några slangord, såsom *guzz* ’tjej’, *grabb* ’kille’, *hustla* ’stjäla pengar’ och *shuno* ’kille’. Ord som *zutt*, *puff*, *knatch* och *knätch* har alla samma betydelse – cannabis – och är typiska i Näääks sånger. Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos dessa exempel:

När jag glider upp på sen och publiken	Var É Guzzarna?
skriker gör den	Jag alla hoes med 6 pack bärs fet
Näääk attack jag för den när handen	knätch några OCB
upp i luften	Var É Grabbarna?
Så hinka dom där ölen har du zutt	Ey vem fan bryr sig jag vill bara hämta
kompis puff den!	hem en ny tjej
“Vi Är Kvar Här”	“Var É Guzzarna?”

Följande tabell visar hur ofta vissa lexikala drag representerades i låtarna:

Sång	“Var É Guzzarna?”	“Vi Är Kvar Här”
Antal ord	276	384
Slangord	12	8
Engelska ord	11	6
Icke-engelska ord	9	5
Svordomar	4	7

Tabell 3. Ordförrådet av Näääk

5.2.2. UTTAL

En liten brytning kan höras i den första versen ”Var É Guzzarna?” hos följande exempel:

så låt oss ta en liten promenad

[så: lå:t ås: ta: en: `li:ten promena:d] (standardsvenska)

[så: lå:t ås: ta: en: `li:ten prumena:d] (Näääk) [!]

I det första exemplet kan man se att den rundade vokalen [o] låter mer som en [u].

kanske tar ett nattbad

[kån:ʃe ta:r et: `nat:ba:d] (standardsvenska)

[kån:ʃe ta:r et: `nat:ba:d] (Näääk) [!]

Det andra fallet, som är en sammansättning som behöver uttalande med grav accent, exemplifierar en annan prosodi. Återigen är dessa “accentslipsar” inte konsekventa eller repetitiva i Näääks låter, eftersom framförallt uttalet liknar med standardsvenska.

5.3. Adel ”Spring” & ”Skina”

Betraktas som en nykomling i den nuvarande svenska rapscenen, släpptes Husby-rapparen Adel båda singlarna ”Skina” och ”Spring” i 2017. Enligt artisten talar båda låtarna om personlig tillväxt, som han säger i intervjuer med Kingsizemag.se: ”(”Skina”) handlar /--- / om framgång genom motgångar. Om att överkomma hinder. För, en dag ska vi alla skina.” och ”(”Spring”) handlar om att ta sina chanser, även fast man kommer från ingenting.” (Kingsizemag.se, 30.08.2017 & 13.11.2017)

5.3.1. ORDFÖRRÅD

Båda låtarna har en stor mängd slangord, varav flera används i förortsområden eller i en flerspråkig miljö. Sådana ord är till exempel *bratko* 'kompis', *gitta* 'gå iväg', *ax* 'gå, åka' och *gäri* 'tjej'. Ordet *aina*, som innehåller den negativa betydelsen för 'polisen', används också i båda låtarna; såväl som att nämna 'en pistol' med orden *nia* och *tabbe*. Ett antal engelska lånord används också av Adel: *sicka* (från ordet 'sick'), *smasha* (från ordet 'smash') och *gang* och *bang*, som används som onomatopoetiska ord i låtarna.

En annan kategori är svordomar (eller stötande ord), till exempel *fitta* och *slyna*. Fraser som *blåvita siren* 'polis' och *sexton tre* (postnummer för Rinkeby) är exempel på vad kallas för den kreativa slangen. *Guzz* 'flicka' (från turkiska), *gäri* 'flicka' (osäkert ursprung, möjligen från turkiska), *gyan* 'älskling' (från kurdiska och persiska) och *aina* 'polis' (från turkiska) är exempel på lånord av icke-engelska ursprung.

Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos följande exempel:

Har en gäri utav stål	Till och med finaste guzzen är enkel
Får mig tatuera tår	Rör efter rör, klubbar vi stänger
Kanske räkna några år	Inuti kurvan tar aina på sängen
Snälla mamma gyan förlåt	Laget, vi vinner, ni fattar poängen
“Skina”	“Spring”

Följande tabell visar hur ofta lexikala drag representerades i sångerna:

Sång	“Spring”	“Skina”
Antal ord	428	304
Slangord	32	27
Engelska lånord	20	11
Icke-engelska lånord	20	12
Svordomar	6	11

Tabell 4. Ordförrådet av Adel

5.3.2. UTTAL

Totalt sett finns det flera rader, där en liten brytning kan höras och den gör att lyssnaren kan anta att rapparen har blivit utsatt för en flerspråkig miljö. Brytningen finns till exempel hos bryggan och den tredje versen av “Spring”:

*om jag är i ditt **kvarter***

[ãm: ja: ä:r i: dit: kvar_tɛ:r] (standardsvenska)

[ãm: ja: ä:r i: dit: fəɖɛ:r] (Adel) [!]

Det senare exemplet visar hur ordet låter helt annorlunda än vad det rätta uttalet för det är.

Detta är ännu ett sällsynt drag.

*pass på **blåvita** siren*

[pas:på: blå:ˈvɪ:ta sire:n] (standardsvenska)

[pas:på: blå:ˈvɪ:ta sire:n] (Adel) [!]

Igen ett exempel på hur en sammansättning uttalas med en akut accent i stället för grav accent.

I den andra versen av “Spring” och den första versen av “Skina” uttalar Adel den främre rundade vokalen [y] som orundade, vilken gör att det låter som en [i]:

*vi kan **dyka** och leka*

[vi: kan: dy:ka åk lɛ:ka] (standardsvenska)

[vi: kan: dɪ:ka åk lɛ:ka] (Adel) [!]

*världen är min **slyna***

[vä:r_dɛ:n ä:r min: `sly:na] (standardsvenska)

[vä:r_dɛ:n ä:r min: `slɪ:na] (Adel) [!]

5.4. Jireel ”Här & Nu” & ”Cataleya”

Jireel är en ung rappare, som växte upp i Rågsved, Stockholm och hans singlar ”Här & Nu” och ”Cataleya” släpptes respektive i 2015 och 2016. När han beskrev, vad hans låtar handlar om, har Jireel specificerat att han fokuserar mest på att reflektera vardagslivet och de människor som omger honom. I en intervju med Göteborgs-Posten uppgav han att han inte vill vara märkt som en ”ortenrappare”: ”Jag vill inte vara den där artisten folk säger bara gör ortenmusik. Jag vill göra något som alla kan lyssna på även om man inte är från orten.” (Göteborgs-Posten, 16.06.2017)

5.4.1. ORDFÖRRÅD

Det finns ganska många icke-svenska ord i Jireels låtar. Nämligen är ord som *yani* ’alltså, liksom typ’ (från arabiska), *benim* ’min’ (från turkiska), *cok* ’mycket’ (från turkiska), *nada* ’ingenting, inte’ (från spanska), *para* ’pengar’ (från bosniska), *mamacita* ’vacker kvinna’ (från spanska) och *grande* ’stor’ (från portugisiska) är exempel på ord av ett icke-engelskt ursprung.

Flera engelska ord finns i texterna, antingen som direkta lånord (*action, bitch, dive*) eller som ”försvenskade” lånord (*dealen* och *flowen*). *Mandems* ’vänner, en grupp av killar’ är å ena sidan ett exempel på slanganvändning, men på andra sidan det är ett engelskt slangord och är därför snarare ett lånord. Det finns inga svordomar, men Jireel ofta använder slang, till exempel med ord som *shono* ’kille’, *gäri, guzz* ’tjej’, *puff* ’cannabis’, *skitz(ad)* ’dum’, *mack(a)* ’ha samlag’, *len* ’vän’ och *jett(ad)* ’toppen’. Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos följande exempel:

När det gäller rap ni vet att benim aldrig	Riktig skön gäri , så jag frågade om
tar det lugnt	namn
Flowen ja den gör dig skum	Alltid work hard , ser mig aldrig chilla
Shonno verkar cok dum	kant
Är det nåt som du vill säga, kom och säg	Benim , han är boss, jag ska dö som en
det här nu!	man
Svär vi träffades i orten någonstans	
“ <i>Här & Nu</i> ”	“ <i>Cataleya</i> ”

Följande tabell visar hur ofta olika typer av ord representerades i låtarna:

Sång	“ <i>Här & Nu</i> ”	“ <i>Cataleya</i> ”
Antal ord	455	378
Slangord	42	30
Engelska lånord	35	12
Icke-engelska lånord	17	15
Svordomar	4	6

Tabell 5. Ordförrådet av Jireel

5.4.2. UTTAL

Jireel uttalar flera ord med längre a-ljud, särskilt hos den första versen av ”Här & Nu”, samt ibland han använder inte en grav accent:

*blickar alltid framåt aldrig titta **bak***

[ˈbli:k:ar `al:ti(:)d fram:at `al:drig tɪ:a ba:k] (standardsvenska)

[ˈbli:k:ar `al:ti(:)d fram:at `al:drig tɪ:a ba:a:k] (Jireel) [!]

*MC's lamea här **nuförtiden***

[ɛm:sɪ:s la:mɛa hɛ:r `nu:fö:r_ti:den] (standardsvenska)

[ɛm:sɪ:s la:mɛa hɛ:r ˈnu:fö:r_ti:den] (Jireel) [!]

Ur det givna exemplet framträder den första dragen hos ett par ord, där trots att ordet redan har en lång vokal framhävs vokalen ytterligare, t.ex. med ord *sak* och *kvarn*. Ovanlig accentanvändning å andra sidan är sällsynt i Jireels låtar. Ett “främmande ljud” finns endast i versdelarna, som Jireel rappar på portugisiska.

5.5. Cherrie ”163 För Evigt” & ”Tabanja”

Cherrie är en välkänd figur på den svenska rapscenen, som flyttade till Rinkeby runt när hon var 10. Hon har släppt flera låtar som inspirerades av hennes liv i förorten. “Tabanja”, som släpptes 2015, handlar om frågan om vapenbesittning och “163 För Evigt”, som släpptes 2017, hänvisar direkt till förorten Rinkeby där hon växte upp i. Hennes låtar har dessutom fått erkännande också utomlands. (Sveriges Radio, 10.09.2015 & Aftonbladet, 22.10.2017) “163 För Evigt” inkluderar också artisten Z.E., men analysen kommer bara att fokusera på Cherries del av sången.

5.5.1. ORDFÖRRÅD

I sina låtar använder Cherrie inga svärord. Ord och fraser som rest in *peace*, *baby*, *hustlar*, *min vibe* och *life* är exempel på användningen av engelska lånord. Icke-engelska ord som hon använder är till exempel *lacagta* 'pengar' (från somaliska) och *madame* 'fröken' (från franska). I låten "163 För Evigt" finns det två hänvisningar till Stockholms förort Rinkeby – *163* och *byn*. De följande slangorden används: *shoo* 'hej', *snurra* 'rulla en joint', *bakk* 'kolla, titta', *gäri* 'tjej' och *tabanja* 'pistol'.

Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos dessa exempel:

Bakk, jag sjunger om **byn** ner i

Amsterdam

Hitta **gäri** i Paris, dom ba **shoo**

madame

Stasha euro i min bank, ge mig **lacagta**

Det e Sherihan, **baby**

"163 För Evigt"

Snälla bara ge han en chans

No, no

Orten tar han ingenstans

Hela orten har **tabanja**

"Tabanja"

Följande tabell visar hur ofta lexikala drag representerades i låtarna:

Sång	"163 För Evigt"	"Tabanja"
Antal ord	302	231
Slangord	19	13
Engelska lånord	8	11
Icke-engelska lånord	10	8
Svordomar	2	4

Tabell 5. Ordförrådet av Cherrie

5.5.2. UTTAL

På flera ställen uttalar Cherrie ord med längre vokaler (även hos långa vokaler hon uttalar längre), till exempel:

hustlar dygnet runt

[ˈhas:lar dyŋ:net run:t] (standardsvenska)

[ˈhas:lar dy:ŋ:net ru:n:t] (Cherrie) [!]

låt mig leva life, låt mig leva life

[lâ:t mej: lɛ:va laif lå:t mej: lɛ:va laif] (standardsvenska)

[lâ:t mej: lɛ:e:va la:if lå:t mej: lɛ:e:va la:if] (Cherrie) [!]

163 för evigt, för evigt

[en: sek:s tre: fö:r `ɛ:vig fö:r `ɛ:vig] (standardsvenska)

[e:n: se:k:s tre: fö:ö:r `ɛ:e:vig fö:ö:r `ɛ:e:vig] (Cherrie) [!]

Mer betonade långa vokaler förekommer ganska ofta i Cherries uttal, men det måste påpekas att dessa delar av sången hon snarare sjunger än rappar (att sjunga ett ord kan vara en avsiktlig förlängning av ljud). I ”Tabanja” uttalas många ord med en annan prosodi, men det är ett målmedvetet uttal och kommer därför inte att beaktas som ett exempel på användningen av förortssvenska.

5.6. Linda Pira “Knäpper Mina Fingrar” & “Ey Gäri”

När artisten Linda Pira diskuterade låten ”Knäpper Mina Fingrar”hannh(2015) hade hon sagt att versionen, som handlade om tjejer i klubben ändrades till en ny version om hur en tonåring mördades i hans hem. (Aftonbladet, 03.09.2016) En annan sång av Hässelby rapparen med titeln ”Ey Gäri” (2016) handlar om hur män kommunicerar med kvinnor.

(Expressen, 30.06.2016) Båda dessa låtar ingår ett samarbete med konstnärerna Stor och Molly Sandén, men endast Linda Piras delar tas under fokus.

5.6.1. ORDFÖRRÅD

Ordförrådet i Linda Piras låtar innehåller flera slangord samt ord av engelskt ursprung. Till exempel slangord som *shuno* 'kille', *gash* 'cigarrett', *shoo* 'hej', *axa* 'springa', *gäri* 'tjej', *para* 'pengar' och *nada* 'ingenting' eller engelska ord som *camouflage*, *cash flow*, *clique*, *shotgun*, *sick-sack*, *rhymes* och *player*. Mängden svärord är ganska liten, med endast *bitch* och *fan* som används. Ett par exempel på icke-engelska ursprung finns också i texterna, till exempel *loca* 'galen' och *papi* 'far' (båda från spanska). Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos följande exempel:

Fidel Castro, camouflage och bandana	Han ropar Ey gäri
Fiffel cash flow , vill ha gash som	Ej du kom hit gäri
Rihanna	Jag sa du tallar till en kvinna nu
Jag rullar aldrig solo	Jag vette fan va du har fått för dig
Mina tjejer hypas upp av varje shuno	
“Knäpper Mina Fingrar”	“Ey Gäri”

Följande tabell visar hur ofta vissa av lexikala drag representerades i låtarna:

Sång	“Knäpper Mina Fingrar”	“Ey Gäri”
Antal ord	333	410
Slangord	23	31
Engelska lånord	20	14
Icke-engelska lånord	8	17
Svordomar	9	3

Tabell 6. Ordförrådet av Linda Pira

5.6.2. UTTAL

I varken "Ey Gäri" eller "Knäpper Mina Fingrar" fanns några märkbara exempel på något främmande ljud eller brytning. Om det finns, kan det betraktas som mycket litet och svårt att ansluta till något förortssvenskt fonologiskt drag.

5.7. Silvana Imam "Tänd Alla Ljus" & "För Evtigt"

Silvana Imam, född till en litauisk mamma och en syrisk far, har släppt ut låtar som väl uppfattas av lyssnare, främst för att innehållet är igenkännbart. (Nöjesguiden, 27.10.2014) Jakobsberg-artisten har släppt låtar "Tänd Alla Ljus" och "För Evtigt" år 2015, den sistnämnda inkluderar också sångerska Marlenes del.

5.7.1. ORDFÖRRÅD

Vad gäller ordförrådet innehöll både "Tänd Alla Ljus" och "För Evtigt" inte många förortssvenska drag. Flera engelska ord som *butterflies*, *customized*, *celebration* och *ladies* användes i texterna, liksom ord som *motherfuck* och *fucka*, som har en offensiv ton och därför kan ses som svordomar. Silvana Imam använde också ett par slangord, nämligen *bazz* 'samlag, slå', *tjack* 'tjej', *fett* 'väldigt, mycket' och *guzz* 'tjej'.

Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos dessa exempel:

Säg till spriten att jag saknar det	Jag släpper vita duvor och röda
Säg till beknaren komma hem till mig	butterflies
Säg till mitt ex att jag saknar bazz	Jag bär på butterflies , två steg från
Säg till prästen att jag åkte fast	paradise
Ey jag spiller champagne på mina vita	Rör inte min skinnjacka, bror den är
nike's	customised
<i>“Tänd Alla Ljus”</i>	<i>“För Evtigt”</i>

Följande tabell visar hur ofta lexikala drag representerades i låtarna:

Sång	<i>“Tänd Alla Ljus”</i>	<i>“För Evtigt”</i>
Antal ord	333	410
Slangord	9	14
Engelska lånord	11	9
Icke-engelska lånord	3	5
Svordomar	7	2

Tabell 7. Ordförrådet av Silvana Imam

5.7.2. UTTAL

Silvana Imam har nästan inga tecken på utländskt ljudande uttal. I låten “Tänd Alla Ljus” rappar hon på bryggan av sången med signifikanta långa vokaler, men detta görs med avsikt. Därför kan det anges att hon använder ett standardsvenskt uttal.

5.8. Lilla Namó “Höj Volymen” & “Haffa Guzz”

Lilla Namó är en rappare som kommer från Skärholmen, Stockholm och har släppt framgångsrika singlar som “Haffa Guzz” och “Höj Volymen” båda år 2012. I en intervju

med SVT Nyheter har hon uttryckt motvilja att hon ses som en “ortenrappare”: “Man blir ofrivilligt en representant. Jag har inte valt att vara det. Jag vill inte vara en representant. Jag vill vara mig själv.” (SVT, 27.11.2013)

5.8.1. ORDFÖRRÅD

Lilla Namos ordförråd består huvudsakligen av svenska ord och det finns ingen avsiktlig användning av icke-svenska eller icke-engelska ord. Det finns bara ett par ord i båda låtarna, som har ett engelskt ursprung, som *thug life*, *dealen*, *hoes* och *fuck*. Men en större mängd slangord används, till exempel *haffa* ’skaffa, gripa’, *guzz* ’tjej’, *snubbe* ’kille’, *jalla* ’skyna’, *aina* ’polis’, *lack* ’arg, trött’, *gola* ’avslöja’, *eka* ’härma’. Det finns också hänvisningar till polisen, med orden *aina* och *blåjus*. Bortsett från ordet *fuck* finns det inte mycket användningen av svordomar. Hur dessa ord uppträder sig inom texter, kan ses hos följande exempel:

Den skivan är från 92’ men aina han	Haffa inte guzz hela tiden, big mac
bara klick på	Ingen Morrison återvändo, flashback
Jalla sluta stoppa sånna du gör ingenting	Snubben du e i Stockholm inte USA,
vettigt för	jetlag
Vi som bara ville tugga i vår ort , aha	Ingen vill ha låtsas vara thug life , 2 Pac
Vi som bara ville tugga i vår ort	
“Höj Volymen”	“Haffa Guzz”

Följande tabell visar hur ofta vissa typer av ord representerades i låtarna:

Sång	“Höj Volymen”	“Haffa Guzz”
Antal ord	497	476
Slangord	26	31
Engelska lånord	19	14
Icke-engelska lånord	20	31
Svordomar	16	6

Tabell 8. Ordförrådet av Lilla Namó

5.8.2. UTTAL

Lilla Namó har inga märkliga drag av en brytning i sina sånger. Det finns också flera ord, där det rundade ljudet av främre vokalen är uttalad som orundad:

*jag hade haffat guzz i orten, **grillen***

[ja: hæ:d:e hæ:f:at guz: i: or_t:en gril:en] (standardsvenska)

[ja: hæ:d:e hæ:f:at guz: i: or_t:en gryl:en] (Lilla Namó) [!]

*höj volymen du hör inte närd om **visslar***

[hö:j voly:men du: hö:r `in:te nä:r\_d åm: `vis:lar] (standardsvenska)

[hö:j voly:men du: hö:r `in:te nä:r\_d åm: `vys:lar] (Lilla Namó) [!]

Båda dessa exempel visar hur vokalen [i] låter mer som en [y] i vissa ord. Detta drag är i synnerhet milt med Lilla Namó, eftersom det förekommer i båda hennes låtar och omkopplingen sker till och med bakåt – en orundad vokal uttalas som en rundad, t.ex. hos ordet *Syrien*.

6. DISKUSSION

Baserat på analysen kommer detta delkapitel att fokusera på att svara på tidigare nämnda forskningsfrågor och göra en sammanfattning av resultaten.

Vilka förortssvenska drag finns det i sångtexter? Finns det någon likhet hos ordförråd och uttal mellan utvalda texter?

Var och en av de 16 låtarna analyserades genom att titta på ordförråd, syntax och uttal av varje låt. Den lexikala analysen syftade till att söka efter slangord, utländska lånord (både av engelska och icke-engelska ursprung) och svordomar. På den syntaktiska nivån låg fokus på att söka efter exempel på ofullständiga meningar, fel med ordets genus eller fel med ordföljd. Slutligen beskrivs uttalet med tecken på brytningen, felaktig accentanvändning eller användningen av ett icke-svenskt ljud, t.ex. ett raspig sj-ljud. Om hos några av dessa nivåer märktes några andra ovanliga drag, så exemplifierades de också i analysen.

Det vanligaste draget låg definitivt på ordförrådet av låtarna, eftersom rappare ofta använde förortsslang eller utländska lånord. Ord som hänvisar till kön (*gäri, shuno, guzz*), polisen (*aina, blåljus*), förorterna (*sexton tre, byn*), pistoler (*tabanja, tabbe*), pengar (*lax, para*) och cannabis (*puff, braj, zutt*) användes mest. Omfattningen av att använda förortssvenska lexikala drag varierade mellan artister – vissa rappare, som Erik Lundin, skulle inkludera dem i större omfattning än de andra, som till exempel Silvana Imam. Detta kan orsakas av varje rappares individualitet och sammanhanget av låten. De valda

låtarna visar att de lexikala förortssvenska dragen är dynamiska – de används ständigt och de expanderas.

Nästan varje rappare hade några små vinkar av en brytning, som inte var lätt att exemplifiera, eftersom de flesta av dessa ”brytning-slipsar” var väldigt milda. Några rappare uttalade med korta drag i sitt modersmål, till exempel Näääk, som är halvfinska, uttalade med mer längre vokaler. Mycket vanligt var icke-standard användning med accenten, där ord, speciellt sammansättningar, hade akut accent istället för grav accent. Ett annorlunda y-ljud finns också i några av låtarna, men detta drag är inte repetitivt. När det gäller uttal är det ingen direkt likhet mellan rapparna, förutom att ha en mild brytning.

Det är viktigt att ta hänsyn till att de valda rapplåtarna inte återspeglar naturligt tal, eftersom de har genomgått en grundlig produktionsprocess. Det innebär att analysera och leta efter betydande förortssvenska drag inom meningsstrukturen eller ordets uttalande är definitivt svårt. Det kan emellertid påpekas att förortssvenska ordförrådet ständigt används i mindre eller större utsträckning och därför kan det antas att expansionen av ordförrådet fortfarande ligger i mitten av progressionen. När det gäller rapmusik beror denna progression rent på den individuella rapparen och hans eller hennes stil, eftersom varje rappare av urvalet identifierar sig själv annorlunda, när det gäller att vara en förortsartist.

Är kvinnliga rappare av urvalet mer eller mindre dialektala än manliga?

Urvalet bestod av lika många manliga och kvinnliga rappare – 4 av vardera. Denna mängd är ganska liten för att ange några signifikanta skillnader mellan artister av båda könen, men analysen visade en skillnad, särskilt i uttalet. Manliga rappare rappade med en mer

distinkt brytning än kvinnliga rappare. Vidare hade ordförrådet vissa skillnader – helt och hållet kvinnliga rappare hade vissa lexikala drag betydligt mindre än manliga rappare och om man jämför särskilt ordförrådet kan det konstateras att kvinnliga rappare inkluderade mycket mindre ord av icke-engelskt ursprung.

Finns det några nya förortssvenska drag som tidigare forskning har ännu inte hittat?

Den genomförda analysen resulterade i inga resultat av nya drag. Det kan orsakas av att mängden låtar var för liten för att en upprepad ny drag skulle ha blivit märkt eller specifikt dessa utvalda låtarna har inga nya drag. Vad gäller ordförråd kan de flesta av de analyserade orden återfinnas i olika ordböcker.

Det fanns några ord för vilka en korrekt hänvisning inte kunde hittas i de använda materialen, men det behöver inte nödvändigtvis betraktas som ett nytt drag. Därför har alla förortssvenska drag, som kan hittas i de valda rapsångarna, redan dokumenterats av tidigare forskning. Det kan fortfarande antas att framkomsten av nya drag är möjlig, men för att hitta dem bör ett större eller annorlunda antal raplåtar väljas.

6.1. Förhållande till tidigare forskning

Tidigare forskning har visat att förortssvenska är välforskat av flera lingvister och att multietnolekten inte har utsatts för drastiska förändringar under de senaste 20 åren. Men det kan sägas att de huvudsakligen bygger på inspelningar av ungdoms naturliga tal. För att spåra utvecklingen av förortssvenska bör därför andra typer av data användas (som är t.ex. förproducerat vuxenmaterial). Rapsångar kan till exempel ge relativt bra material och ortensrappare finns inte i bara Sverige, men också i Danmark och Norge.

7. SAMMANFATTNING

Syftet med denna uppsats var att undersöka användningen av förortssvenska inom svensk rapmusik. Fokus ligger på att svara på tre frågor som anges i inledningen av denna uppsats. Dessa frågor ingår vilka förortssvenska drag det finns inom de valda raplåterna; är kvinnliga rappare av urvalet mer eller mindre dialektala än manliga; finns det några nya drag inom sånger.

Den teoretiska delen av uppsatsen presenterade den svenska språksituationen och hur den har påverkats av invandrare som bor i olika delar av Sverige. Människor med olika bakgrund talade olika språk och trots att de lärde sig svenska och integrerade med samhället blev både första och andra generationen av invandrare intressanta för språkforskare på grund av hur de talade svenska, eftersom vissa kan se det som “felaktigt” eller “med något utländskt”. När nya invandrardominerade samhällen bildades, var även de enspråkiga svenskarna som bodde i dess respektive grannskap påverkat av hur invandrare talade (det här inträffade särskilt inom ungdomen). En ny typ av multietnolekt uppstod, som blev känd som förortssvenska.

Analysen genomfördes på grundval av 16 låtar från lika stor mängd av manliga och kvinnliga rappare (se *Bilaga*). Var och en av de publicerade låtarna släpptes 2012 eller senare och alla de valda rapparna kom från flera olika förorter av Stockholm, där invandrarnas befolkning är stor. Varje låt analyserades i form av ordförråd och uttal och resultatet diskuterades senare.

Diskussionen leder till följande:

- Alla låtarna hade förortssvenska drag på olika grad; de vanligaste förortssvenska drag uppstod på den lexikala nivån, på grund av att låtarna var förskrivna och producerade; omfattningen av att använda drag berodde i stor utsträckning på varje artist, eftersom var och en av dem hade sin egen stil.
- Kvinnliga rappare brukade ha mindre drag än män, det kan ses både inom ordförrådet och uttalet.
- Inga nya drag hittades inom de utvalda texterna, men ett annat urval kan ge ett olikt resultat.

Enligt dessa resultat kan det konstateras att inga konkreta slutsatser kan dras och därför är det viktigt att fortsätta undersöka expansionen och utvecklingen av förortssvenska på grundval av både ett annat urval av raplåtar och andra typer av data, till exempel podcaster eller TV-serier.

Slutligen vill författaren av uppsatsen tacka handledaren Nicholas Hedegaard Mikkelsen för att hjälpa till och ge värdefulla råd under den hela processen för att skriva denna uppsats samt Maiu Elken hjälpen med språkkorrigerings.

RESÜMEE

Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, maailma keelte ja kultuuride kolledž, skandinavistika osakond

Bakalaureusetöö: ***Vi förvrängde dialekten, snodde massa ord från släkten. Om svenska rapparens användning av rinkebysvenska / “Rinkeby” rootsi keele kasutus valitud rootsi räpilauludes***

Autor: Mari-Liis Korkus

Juhendaja: Nicholas Hedegaard Mikkelsen, MA

Kevadsemester 2018

Lehekülgede arv: 47 (sh Lisa 1 lk)

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk on uurida *förortssvenska* (M.K. – äärelinna rootsi keel, Rootsi suurlinnades kasutatav multietnolekt) kasutust valitud rootsi räpilaulude põhjal. Uurimisobjektiks olev multietnolekt on kasutusel mitmes Rootsi suurlinnas, ent antud uurimistöös raames keskendutakse üksnes Stockholmis kasutatavale dialektile. Keelekasutuse väljaselgitamisel lähtutakse järgmistest uurimisküsimusest – millised *förortssvenska* iseloomulikud tunnused kajastuvad lauludes, kas leksikaalsel ja foneetilisel tasandil esineb tekstides sarnasusi; kas valitud naissoost räpparid on vähem dialektaalsed kui meessoost; kas valitud lauludes leidub uusi seni kajastamata *förortssvenska* tunnuseid?

Töö ülesehitus koosneb 7 peatükist. Esimene peatükk tutvustab teemavaliku põhjust ning selle tähtsust üheskoos püstitatud uurimisküsimustega. Teises peatükis on esitatud ülevaade varasematest mitmekeelsust käsitlevatest uuringutest, mida on läbi viidud nii laiemas plaanis – Skandinaavia riikides Rootsis, Norras ja Taanis – kui ka kitsamas

plaanis – Rootsi suurlinnades Malmös, Stockholmis ja Göteborgis. Kolmas peatükk tutvustab töö sisuliseks mõistmiseks vajalikku terminoloogiat, sh *förortssvenska* mõiste tähendust ning selle leksikaalseid, süntaktilisi ja foneetilisi eripärasid. Töö neljas osa kirjeldab uurimises kasutatud meetodikat ning analüüsi tarbeks kasutatud räpilaulude valikuprotsessi. Järgmised kaks peatükki koosnevad valitud laulude põhjal teostatud analüüsist ja analüüsitulemusi tutvustavast diskussioonist. Iga analüüsi alampeatükk annab ülevaate lauludes kasutatavast sõnavarast ning esitaja häälduslikest eripäradest. Kogu töö võtab kokku antud bakalaureusetöö viimane ehk seitsmes peatükk.

Meetodikas kasutatakse nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset analüüsi. Abivahenditena on kasutatud mitmeid sõnaraamatuid ja veebiplatvorme. Lauvaluik koostati teatud kriteeriumite põhjal ning iga räppar pidi pärinema mõnest Stockholmi äärelinnast, kus elanikkonnas on kõrge sisserändajate protsent. Protsessi käigus sai valitud kokku 16 laulu 8 erinevalt räppmuusikult (võrdselt mees- ja naissartistest).

Analüüs näitas, et kõikides valitud lauludes esines *förortssvenska* tunnuseid suuremal või väiksemal määral, ent enim avaldus neid just sõnavaras. Diskussiooni käigus sai välja toodud, et kõige levinumad olid just slängisõnad, nt. *shuno* ‘poiss, noormees’ ja *aina* ‘politsei’ või võõrkeelsed laensõnad, nt. *çok* ‘palju’ (türgi keelest) ja *nada* ‘mitte midagi’ (hispaania keelest). Häälduse osas leidis tunnuseid märgatavalt vähem, kuid korduvalt hääldati sõnu ebatavalise rõhuasetusega. Nais- ja meesesitajate võrdlus näitas, et naisräpparid kasutasid märgatavalt väiksemas ulatuses antud multietnolekti tunnuseid. Potentsiaalseid uusi tunnuseid seevastu konkreetsetes lauluvalikus ei kajastunud.

KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

Bodén, P. (2010). Pronunciation in a Swedish Multiethnolect. *Multilingual Urban Scandinavia: New Linguistic Practices*, s. 65-78.

Borgert, L. (2016). *Linda Pira om nya känslosamma texten till "Knäpper mina fingrar"*. Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/musik/article23448742.ab>, hämtad 22 april 2018.

Dahlgren, S. (2017). *Cherrie: Vill inge hopp i unga från förorten*. Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/a/5AALO/cherrie-vill-inge-hopp-i-unga-fran-fororten>, hämtad 22 april 2018.

Edstam, F. (2017). *Jireel vill inte vara en ortenrappare*. Göteborgs-Posten: <http://www.gp.se/kultur/musik/jireel-vill-inte-vara-en-ortenrappare-1.4370399>, hämtad 21 april 2018.

Fraurud, E. B. (2010). 'Rinkebys Swedish' in the Mind of the Beholder. Studying Listener Perceptions of Language Variation in Multilingual Stockholm. *Multilingual Urban Scandinavia: New Linguistic Practices*, s. 170-188.

Hallén, P. (2014). *SILVANA IMAMS NYA STRID*. Nöjesguiden: <https://ng.se/artiklar/silvana-imams-nya-strid>, hämtad 22 april 2018.

Jackson, T. (2013). *Rapparen Lilla Namó: "Jag vill inte vara en representant"*. SVT: <https://www.svt.se/kultur/musik/lilla-namo-intervju>, hämtad 22 april 2018.

Kotsinas, D. D.-B. (2004). *Förortsslang*. Rotanor: Norstedts Ordbok.

Kotsinas, U.-B. (2005). *Invandrarsvenska*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.

- Landréus, M. (2016). *ERIK LUNDIN SLÄPPER EP:N "VÄLKOMMEN HEM" IDAG – LYSSNA HÄR!* Kingsizemag.se: <http://www.kingsizemag.se/musik/erik-lundin-slapper-epn-valkommen-hem-idag-lyssna-har/>, hämtad 19 april 2018.
- Nouri, F. (2015). *Cherrie trodde hennes låt skulle bli hatad*. Sveriges Radio: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2842&artikel=6252176>, hämtad 21 april 2018.
- Oxblod, A. (2016). *Här är Molly Sandéns oväntade samarbete*. Expressen: <https://www.expressen.se/noje/har-ar-molly-sandens-ovantade-samarbete/>, hämtad 22 april 2018.
- Quist, P. (2010). The Sociolinguistic Study of Youth and Multilingual Practices in Denmark: An Overview. *Multilingual Urban Scandinavia: New Linguistic Practices*, s. 6-11.
- Redaktionen. (2017). *ADEL SLÄPPER MUSIKVIDEO TILL SINGELN "SPRING"*. Kingsizemag.se: <http://www.kingsizemag.se/musik/adel-musikvideo-till-singeln-spring/>, hämtad 18 april 2018.
- Redaktionen. (2017). *HUSBY-RAPPAREN ADEL SLÄPPER MUSIKVIDEO TILL DEBUTSINGELN "SKINA"*. Kingsizemag.se: <http://www.kingsizemag.se/musik/husby-rapparen-adel-musikvideo-debutsingeln-skina-lyssna-har/>, hämtad 20 april 2018.
- Sandell, R. (2013). *Näääk pratar finska men rappar på svenska*. Yle: <https://svenska.yle.fi/artikel/2013/04/30/naaak-pratar-finska-men-rappar-pa-svenska>, hämtad 20 april 2018.

Svendsen, B. (2010). Linguistic Practices in Multilingual Urban Contexts in Norway: An Overview. *Multilingual Urban Scandinavia: New Linguistic Practices*, s. 12-16.

Svenska Akademiens Ordböcker. (2018). *SAOL & SO*. Svenska Akademien: <https://svenska.se>

Thomsen, D. (2015). "En dag bestämde jag mig för att vara svensk". Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/musik/article21671889.ab>, hämtad 19 april 2018.

BILAGA

Spellista från *Spotify* av alla de valda låterna:

<https://open.spotify.com/user/21r7z32y7powgbz4ybtxrhjt/playlist/0WPkyLrvtsstnX4W9iiIkk?si=B8GONGnLQKydtBTDzmyNNA>

Lista över låttexter av urvalet (hämtad från *Genius.com* mellan 19-22 februari 2018):

Erik Lundin “Välkommen Hem”

<https://genius.com/Erik-lundin-valkommen-hem-lyrics>

Erik Lundin “Suedi”

<https://genius.com/Erik-lundin-suedi-lyrics>

Adel “Skina”

<https://genius.com/D-adel-skina-lyrics>

Adel “Spring”

<https://genius.com/D-adel-spring-lyrics>

Näääk “Var É Guzzarna?”

<https://genius.com/Naaak-var-e-guzzarna-lyrics>

Näääk “Vi Är Kvar Här”

<https://genius.com/Naaak-vi-ar-kvar-har-lyrics>

Jireel “Här & Nu”

<https://genius.com/Jireel-har-and-nu-lyrics>

Jireel “Cataleya”

<https://genius.com/Jireel-cataleya-lyrics>

Cherrie “163 För Evtg”

<https://genius.com/Cherrie-163-for-evtg-lyrics>

Cherrie “Tabanja”

<https://genius.com/Cherrie-tabanja-lyrics>

Linda Pira “Knäpper Mina Fingrar”

<https://genius.com/Linda-pira-knapper-mina-fingrar-lyrics>

Linda Pira “Ey Gäri”

<https://genius.com/Linda-pira-ey-gari-lyrics>

Silvana Imam “För Evtg”

<https://genius.com/Silvana-imam-for-evtg-lyrics>

Silvana Imam “Tänd Alla Ljus”

<https://genius.com/Silvana-imam-tand-alla-ljus-lyrics>

Lilla Namu “Haffa Guzz”

<https://genius.com/Lilla-namu-haffa-guzz-lyrics>

Lilla Namu “Höj Volymen”

<https://genius.com/Lilla-namu-hoj-volymen-lyrics>

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, **Mari-Liis Korkus**,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose *Vi förvrängde dialekten, snodde massa ord från släkten. Om svenska rapparens användning av rinkebysvenska*, mille juhendaja on **Nicholas Hedegaard Mikkelsen**,
  - 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
  - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, **21.05.2018**

/Mari-Liis Korkus/